

hanem még Éükfég kívül való esküvéssel-is.

T. Vagyon-e valami törvény kerint való *hazna* az Isten nevének az esküvésben?

G. Felelte-nagy, jelesen mikor igaz oka vagyon: elsöben, az igazságnak megerösítéséért: másodör, mikor olly dolog vagyon, hogy illendő megeskünni az emberek között való ézeretnek és egyefségnek megerösítésére.

T. *Nem néz-e tovább e' parantsolat, hanem csak az esküvésnek megtiltására, mellyel káromoltatik az Isten neve, vagy kissebbítettik annak tisztésége?*

G. Ez egy dolgot itt említvén egében arra int minket, hogy az Istennek nevéet közönleges helyen soha ne említsük, hanem félelemmel és betsülettel; még pedig e' végre, hogy ditsőségnek lenni ismértefsék. Mert mivelhogy éentséges név az, tehát minden módon kell kerülnünk, hogy mi ne láttasunk azt megutálni, avagy pedig másoknak megutálásra való alkalmatóságot adni.

T. *Miképen léfzen az?*

G. Ha az Istenről és az ö munkáiról nem gondolkodunk se nem éölünk másképen, hanem csak az ö tisztéségére.

T. *Mi következik?*

G. Az az erösítés, mellyben megmondgya az Isten, hogy nem marad büntetetlen, valaki az Urnak nevéet hijába felvézi.

T. *Mi-*

T. *Mivel másutt megmondotta, hogy a' ki az ö törvényét által-hágja, megbokfúlja; mitsoda foglaltatik-be itt ennél több?*

G. Ezzel azt akarja jelenteni, melly nagyra betsüli az ö nevének ditsőségét; hogy annál inkább igyekezzünk annak megtartásában, midön láttyuk, hogy kéz a' büntetés, a' ki azt megbetsteleníti és káromlya.

T. *Mennyünk a' Negyedik Parantsolatra.*

G. Megemlekezzél a' Szombatnak napjáról, hogy azt megézentelyed. Hat napokon munkálkodgyál és minden dolgaidat elvégezzed. De a' hetedik napon a' te Uradnak Istenednek Szombattya léfzen: ne mivelj azon a' napon semmit, se éolgád, se éolgáló leányod, se ökröd, se éamárodot, sem a' jövevény, ki a' te kapuidon belül vagyon. Mert hat napokon végezte-el az Isten a' mennyet és földet, a' tengert, és ezekben lévő állatokat; de a' hetedikén megnyugott. Annakokáért megáldá a' Szombatot, és éentül magának eléakasztá.

T. *Azt parantsollya-e, hogy hat napokon munkálkodgyunk, azért, hogy a' hetedikén megnyugodgyunk?*

G. Nem azt egyátallyában; hanem hat napokat az embereknek munkájokra engedvén, a' hetediket kivette, hogy azt nyugodalomnak napjává tegyülk.

T. *Mindennemü munkától megtilt-e minket e' parantsolat?*

G. Ennek a' parantsolatnak kiváltképenvaló

való és elszakított tekinteti vagyon. Mivel a' nyugodalomnak megtartása a' régi czérémonióknak része; annakokáért a' Christus eljövettel eltöröltetett.

T. Azt mondod-e, hogy tulajdonképen e' parantsolat a' Sidokra tartozik: melyre nézve tsak ideig-való volt?

G. Ugy vagyon, tudnillik a' mennyiben czérémonia volt benne.

T. Vagyon-e tehát még ebben valami, a' mi czérémonia nem volna?

G. Három okokra nézve adatott e' parantsolat.

T. Mondd-elő renddel.

G. Elsöben, adatott a' lelki nyugodalomnak példázására: másodszor, az Anyakentegyházbéli Közönléges társaságnak megtartására: harmadszor, a' Éolgáknak megkönnyebbítésekre.

T. Mit értesz a' lelki nyugodalmon?

G. Midön tulajdon munkáinktól megfününk, hogy az Isten az ö munkáját mi benünk elvégezze.

T. Melyik még a' megfünésnek vagy in-) neplésnek módgya?

G. Ha a' mi testünket megfeszíttyük: azaz, ellene-mondunk a' mimagunk elméjének, hogy az Isten Lelkétől igazgattassunk.

T. Elég-e az, hogy ezt minden hetedik napon megtselkedgyük?

G. Nem elég; hanem fűntelen légyen: mert

mert midön azt egyzer elkezdgyük, életünknek egész folyásában kell azt tseiekednünk.

T. Miért tehát hogy ennek értelmére bizonyos nap rendeltetett?

G. Nem fűkség, hogy az ábrázattal minden-módon megegyezzen a' valóág; tsak egyezzen-meg abban, a' mennyire elég a' kiábrázolásnak módgyára.

T. Mindazáltal még-is miért hogy inkább a' hetedik nap jelentetik, mint-sem más valamellyik?

G. Ez a' hetedik Éam a' Szent írásban tökéletességet jelent. Annakáért az örökkévalóságnak kifejezésére helyes Éó. Azonban aztis kifejezi, hogy ez a' lelki nyugodalom ez életben tsak elkezdetik; és mind-addig tökéletesen el nem végezödik, valamíg e' világból ki nem költözünk.

T. Mit akar az Ur azzal jelenteni, hogy az ömaga példájával serkenget minket a' nyugovásra?

G. Mert midön e' világnak teremésének hat napok alatt véget vetett volna, a' hetediket az ömaga munkáinak vizsgálására rendelte. Es hogy minket erre erőfebben felindítsion, a' maga példáját adgya előnkbe. Mert semmit úgy nem kell minékünk, kívánnunk, mint ezt, hogy az ö képerc formáltassunk.

T. Egymás-után fűntelen következönek kell-e lenni az Isten munkái felöl való gondolatunknak; avagy pedig elég a'

*bét napok között egyiket arra rendelni
's fenntelni?*

G. Illendő dolog ugyan, hogy mi minden napon abban gyakoroljuk magunkat; mindazáltal a' mi erőtelen gyengélegünknek okáért kiváltképen csak egy nap rendeltetik. Es ez a' közönféses társaság, mellyet fellyebb említék.

T. *Mitsoda rendet kell azon a' napon
tartanunk?*

G. Hogy a' nép a' Christus tudományának hallgatására, a' közönféses könyörgéseknek gyakorlására, és az ő maga hitinek vallástételére egybe-gyűllyön.

T. *Világosítsd-meg jobban, a' mit mondál:
hogy az Isten a' szolgáltnak megkönyeb-
bitésére-is akart nézni e' paran-
solattal?*

G. Hogy azoknak, a' kik más hatalma alatt vannak, valami pihenés adatnék. Es hogy ez a' közönféses társaságnak megtartására lenne. Mert a' holott egy nap nyugalomra rendeltetik, úgy éoktattya kiki magát a' következő napokban lévő munkálkodásra.

T. *Lássuk-meg már, miképen tartozik ez
a' parantsolat ni reánk?*

G. A' Czerémóniára nézve eltrölettet; mert a' Christusban megett ennek valósága. *Koloss. 2: 17.*

T. *Mimódon?*

G. Ekképen, mert az ő halálának erejével
a' mi

a' mi ő emberünk megfeszítették, és mi az életnek új-voltára feltámasztatunk. *Róm. 6: 6.*

T. *Mi vagyon tehát még hátra, melly ni
reánk tartozik?*

G. Hogy azokat a' Ént rendeléseket el ne mülaffuk, mellyek az Anyafentegyháznak lelki társaságára tartoznak; kiváltképen pedig, hogy a' Ént gyülekezeteket gyakoroljuk, az Isten beÉnének hallgatására, a' tirkoknak kihirdetésére, és a' kiváltképen-való könyörgéseknek végbe-vitelére, a' mint el-rendelgetvo léznek.

T. *Nem haÉnál-e minékünk többet ez
ábrázolás?*

G. Igen-is haÉnál. Mert ezt az ő valósá-
gára kell vinniünk: hogy tudnillik a' Christuf-
ba beóltattatván, és az ő tagjai lévén, Éün-
nyünk-meg ia' mi tulajdon munkáinktól: és
így az Isten igazgatása alá petsérellyük-bé
mimagunkat.

T. *Mennyünk által a' Második Táblára,
az Ötödik Parantsolatra.*

G. Annak kezdete ez: *Tíztellyed Aryadat.*

T. *Mit téfen tenéked a' Tízteletnak
nevezeti?*

G. Hogy emberféggel és alázatofsággal engedelmelek és főfogadók legyenek a' fiak Éüléikhez, őket félelemmel tiztellyék; Éük-
fégekben megfégitsek; és ő körülöttök mun-
kálkodgyanak. Mert e' három rézékéből áll
az a' tiztelel, mellyel Éüléinknek tartozunk.

C

T. *Menny*

T. *Menny tovább.*

G. A' parantsolathoz ígéret tétetik: hogy a' te napjaid meghozzábbirtasának a' földön, mellyet a' te Urad Istened ad tenéked.

T. *Mi ennek értelme?*

G. Hogy fokáig élnek Isten kegyelméből azok, valakik föléiknek illendő betsületeket megadgyák.

T. *Holott ennyi nyavalyákkal tellyes ez az élet; miért-hogy ennek fokáig-való fennmaradását jótétemény gyanánt ígéri az Isten minékünk?*

G. Akarmennyi nyavalyák alá legyen vetetve; mindazáltal Istennek a' hivekhez való jótéteménye, avagy tsak az egy okért, hogy az ő Atyai kegyelmességének jeles bizonyosága, midőn őket itt tarttya és táplálja.

T. *Következék-e ellenben innét ez, hogy a' ki hamar és életének bizonyos ideje előtt e' világból kiragattatik, tehát Istenől megátkoztatott?*

G. Semmiképen nem. Sőtinkább gyakorta meglézen; hogy mennél inkább szeret Isten valakit, annál hamarabb kivétetik ez életből.

T. *Ha így tselekefjék Isten, mimódon télen eleget ígérhetnek?*

G. Valamelly földi jót ígér Isten minékünk, ilyen véggel kell azt elvennünk, a' mennyiben a' mi lelkeinknek javokra és idvefségünkre néznek. Mert ez igen viéka-fordulte rendi

rendi volna életünknek, ha az elmének java mindenkor elébb-való nem lenne.

T. *Mit itéél azokról, kik az ő föléikhez engedetlenek és vakmerők?*

G. Nem tsak az utolsó itéletben büntettetnek-meg; hanem itt-is az ő testeken bozzút áll az Isten: avagy mind őket eltörölvén innét életeknek közép virágjában, avagy a' halálnak gyalázatos nemével megbüntetvén őket, vagy másképen.

T. *Talám nevezet férint tsak a' Kánaán földéről föl ez az ígéret?*

G. Ugy vagyon, a' mennyiben az Izraélikákat nézi; de e' bezed félelőbbben terjed-ki mi reánk, 's úgy-is kell lenni. Mert akar-melly tartományban lakjunk, mivel az Uré az egész föld, azt minékünk adgya, hogy birjuk. *Sólt. 24: 1. 85: 5. 115: 16.*

T. *Semmi nintszen-e hátra e' Parantsolathból?*

G. Jóllehet tsak az Atyáról és az Anyáról vannak a' szók; mindazonáltal mind azokat ide kell értenünk, kik mi előttünk járnak: mert ugyan tsak azon, az ő tižteleteknek oka.

T. *Mellyik az az ő Tižteleteknek módgya?*

G. Ez, hogy az Isten őket a' tižtességnek fellyebb-való garádsára emelte-fel. Mert sem föléinknek, sem a' Fejedelmeknek, sem semmi Elöljáróinknak nintszen semmi méltóságok, birodalmok és tižtességek, hanem tsak az Isten dékrétomából: mert így tetézt az Istennek, hogy ekképen rendelje-el e' világot.